

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Konrad Wytrykowski (przewodniczący)

SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)

SSN Paweł Zubert

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury adw. Grzegorza Fertaka

oraz obrońcy obwinionego adw. M. C.

w sprawie K. K. obwinionego o przewinienie z art. 80 ustawy — Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2, ust. 3, § 9 ust. 1 pkt a, c Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 14 lutego 2019 r., kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 21 sierpnia 2018 roku, sygn. akt WSD [...] zmieniającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z dnia 18 grudnia 2017 r., w sprawie o sygn. akt SD-[...]

na podstawie art. 537 § 1 kpk w związku z art. 95n pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku — Prawo o adwokaturze

postanowił:

I. oddalić kasację;

II. zasądzić od obwinionego K. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Rady Adwokackiej w [...]. postawił adw. K. K. zarzut polegający na tym, że w okresie od 9 lutego 2014 roku do 31 czerwca 2014 roku dopuścił się naruszenia zasad etyki i godności zawodu poprzez udzielanie w miejscu wykonywania zawodu adwokata, tj. siedzibie swojej Kancelarii na ul. K. [...], lokal nr [...], [...] O., (szeregu) czterech wysokooprocentowanych pożyczek środków pieniężnych Z. Z., w kwotach odpowiednio: 800 zł, 3000 zł, 1000 euro, 3.082 zł przy wykorzystaniu do tego celu każdorazowo nowej umowy pożyczki, nowego weksla częściowo in blanco oraz nowej deklaracji wekslowej częściowo in blanco, a w końcu maja 2014 roku, przy wykorzystaniu nowej umowy pożyczki bez wpisanej kwoty, nowego weksla częściowo in blanco bez wpisanej kwoty oraz nowej deklaracji wekslowej częściowo in blanco bez pisanej kwoty zobowiązania wekslowego, bez jednoczesnego ustalenia z pożyczkobiorcą wysokości udzielanych pożyczek i zasad, na jakich ich udzielił, tj. przewinień dyscyplinarnych z art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2, ust. 3, § 9 ust. 1 pkt a, c Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. orzeczeniem z dnia 18 grudnia 2017 roku (sygn. akt SD-[-...]) uznał obwinionego adw. K. K. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku — Prawo o adwokaturze wymierzył mu karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas lat 3. Sąd Dyscyplinarny zwolnił obwinionego adwokata K. K. od ponoszenia kosztów postępowania dyscyplinarnego. W uzasadnieniu Sąd Dyscyplinarny wskazał, że obwiniony nadużył zawodu adwokata, wykorzystując jego autorytet do udzielania wysokooprocentowanych pożyczek gotówkowych. Jak wskazał Sąd Dyscyplinarny, pożyczki te udzielane były pod logo „[...]”, a pokrzywdzony w wyniku zawartych umów zapewniany był o bezpieczeństwie podpisywanych kontraktów ze względu na wykonywany przez obwinionego zawód. W ocenie Sądu Dyscyplinarnego obwiniony naruszył „zasady etyki i godności zawodu poprzez postępowanie, które mogło podważyć zaufanie do zawodu adwokata, uwłaczało godności tego zawodu”. Sąd Dyscyplinarny podniósł także, że naruszenie zasad etyki i godności przez obwinionego

zaktualizowało „prowadzenie kancelarii adwokackiej w tym samym lokalu z osobą prowadzącą inną działalność, w sytuacji gdy zestawienie tych działalności mogło narażać dobre imię adwokatury”.

Odwołanie od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z dnia 18 grudnia 2017 roku wywiódł Minister Sprawiedliwości, zaskarżając orzeczenie na niekorzyść obwinionego w części rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej. Na zasadzie art. 438 pkt 4 kpk w związku z art. 95n pkt 1 ustawy — Prawo o adwokaturze zarzucił rozstrzygnięciu rażącą niewspółmierność wymierzonej obwinionemu kary w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia winy adwokata K. K.. Podnosząc ten zarzut wniósł o zmianę orzeczenia poprzez wymierzenie obwinionemu kary wydalenia z adwokatury. W uzasadnieniu odwołania wskazano, że Sąd Dyscyplinarny nie uwzględnił w pełnym zakresie wszystkich dyrektyw wymiaru kary. W ocenie skarżącego, biorąc pod uwagę stopień winy i społecznej szkodliwości popełnionego przez obwinionego czynu, a także ustawowe wymagania stawiane adwokatom oraz odpowiadające im powszechne oczekiwania, w okolicznościach niniejszej sprawy wymierzona kara zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas trzech lat jest karą rażąco łagodną, w odczuciu społecznym nieakceptowalną i niesprawiedliwą. Skarżący wskazał, że obwiniony swoim zachowaniem nie tylko podważył zaufanie i wizerunek swojej osoby, lecz również godził w dobre imię adwokatów oraz naruszył standardy składające się na budowanie pozytywnego obrazu całego wymiaru sprawiedliwości. W opinii skarżącego delikt dyscyplinarny jakiego dopuścił się obwiniony cechuje wyjątkowa szkodliwość społeczna i powoduje jednoznacznie negatywną ocenę etyczną postawy adwokata K. K..

Odwołanie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej na niekorzyść obwinionego wywiódł także Rzecznik Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. Orzeczeniu z dnia 18 grudnia 2017 zarzucił rażącą niewspółmierność kary wymierzonej adwokatowi K. K. wobec stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia jego winy. Na zasadzie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 95n oraz 81 ustawy — Prawo o adwokaturze, wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wydalenie adwokata K. K. z adwokatury. W uzasadnieniu wskazał, że charakter przypisanych obwinionemu czynów wyklucza możliwość dalszego przyzwolenia na

wykonywanie przez niego zawodu adwokata. Rzecznik Dyscyplinarny podkreślił, że zachowanie obwinionego w postaci wykorzystania zawodu adwokata do działalności „lichwiarskiej” jest wyjątkowo nagannym, niedopuszczalnym i bulwersującym przypadkiem przewinienia dyscyplinarnego, wymagającym adekwatnej reakcji w postaci orzeczenia kary wydalenia z adwokatury.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 21 sierpnia 2018 roku (sygn. akt WSD [...]) zmienił zaskarżone orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w O. z dnia 18 grudnia 2017 roku, w ten sposób, że na zasadzie art. 81 ust. 1 pkt 6 ustawy — Prawo o adwokaturze wymierzył obwinionemu adwokatowi K. K. karę wydalenia z adwokatury. Sąd odstąpił od obciążenia obwinionego kosztami postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury wskazał, że jako wyjątkowo naganny należy ocenić sposób działania adw. K. K., który w siedzibie kancelarii zajmował się działalnością lichwiarską. W przedmiotowym stanie faktycznym, w ocenie sądu odwoławczego doszło do rażącego nadużycia zaufania do zawodu adwokata, a obwiniony w sposób karygodny i niedopuszczalny złamał zasady etyki adwokackiej niemal manifestując taką postawę. W opinii Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury obwiniony swoim zachowaniem wykazał, że nie spełnia podstawowych kryteriów dla możliwości wykonywania zawodu zaufania publicznego.

Kasację od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 21 sierpnia 2018 roku wywiódł obrońca obwinionego zaskarżając wyrok w całości na korzyść obwinionego. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. na podstawie art. 523 § 1 kpk rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku — Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz. 1184 z późn. zm.), poprzez uznanie, iż postępowanie obwinionego adw. K. K., polegające na udzieleniu przez niego czterech wysokooprocentowanych prywatnych pożyczek, przy wykorzystaniu weksla in blanco, nosiło znamiona postępowania sprzecznego z zasadami etyki i godności zawodu, a w związku z tym pociągnięcie go do odpowiedzialności dyscyplinarnej;
2. na podstawie art. 523 § 1 kpk rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982

roku — Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz. 1184 z późn. zm.), poprzez uznanie, iż obwiniony nie spełnia kryteriów osoby o nieskazitelnym charakterze z uwagi na fakt jego aresztowania oraz wniesienie aktu oskarżenia za dopuszczenie się przestępstw o charakterze pospolitym, podczas gdy postępowanie to do tej pory nie zakończyło się prawomocnym skazaniem obwinionego, a co za tym idzie, na chwilę obecną przedwczesnym jest przypisanie mu winy za ich popełnienie;

3. na podstawie art. 523 § 1 kpk rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 424 § 1 pkt 1 kpk, poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu orzeczenia na jakich dowodach oparł się Sąd uznając, iż osoba, której K. K. miał udzielić pożyczek, nie dysponowała wiedzą odnośnie wypełniania weksli i deklaracji wekslowych, co w konsekwencji spowodowało nadanie działaniu obwinionego przymiotu naganności, a tym samym stwierdzenie, iż nadużył on w tym kontekście zaufania do zawodu adwokata;
4. na podstawie art. 523 § 1 kpk rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 424 § 1 pkt 1 kpk, poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu na jakich dowodach oparł się Sąd uznając, iż udzielane przez niego pożyczki pozostawały w związku z wykonywaniem zawodu adwokata i całkowite pominięcie wyjaśnień obwinionego, iż miały one charakter wyłącznie prywatny.

Z ostrożności procesowej obrońca obwinionego podniósł:

5. na podstawie art. 523 § 1 kpk rażącą niewspółmierność kary dyscyplinarnej orzeczonej wobec obwinionego za przypisane przewinienie dyscyplinarne, wyrażające się w wymierzeniu kary nadmiernie surowej, nieadekwatnej do stopnia winy oraz rodzaju i wagi popełnionego przewinienia dyscyplinarnego, a jednocześnie do sposobu działania obwinionego.

Podnosząc powyższe zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do szczegółowych rozważań w zakresie podniesionych przez skarżącego zarzutów kasacyjnych należy odnieść się do podstaw prawnych kasacji w sprawach dyscyplinarnych adwokatów. Zgodnie z treścią przepisu art. 91b ustawy z dnia 26 maja 1982 roku — Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1184 ze zm.) kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej. Sąd kasacyjny rozpoznaje kasację tylko w granicach podniesionych w niej zarzutów, a w zakresie szerszym — tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 kpk. Jest więc — zgodnie z art. 536 kpk — co do zasady związany zarzutami kasacji i tylko je ma obowiązek rozważyć (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2012 roku, sygn. akt IV KK 201/12, LEX nr 1226735). W realiach przedmiotowej sprawy obrońca obwinionego zarzucił rażące naruszenie prawa przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury oraz rażącą niewspółmierność wymierzonej obwinionemu kary dyscyplinarnej.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że o rażącym naruszeniu prawa można mówić w przypadku bezwzględnych przesłanek odwoławczych określonych w przepisie art. 439 kpk, a także gdy wystąpią w toku postępowania inne naruszenia prawa, tak procesowego jak i materialnego. Co jednak istotne, nie można tak zakwalifikować każdego naruszenia prawa, lecz jedynie takie, które w istotny sposób wpływa na podstawowe zasady postępowania oraz jego przebieg.

Odnieść należy się do podnoszonego przez obrońcę zarzutu rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku — Prawo o advokaturze, wyrażającego się w przyjęciu przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, że postępowanie obwinionego adw. K. K. w postaci udzielenia czterech wysokooprocentowanych prywatnych pożyczek, przy wykorzystaniu weksla in blanco, nosiło znamiona postępowania sprzecznego z zasadami etyki i godności zawodu. Podkreślić na wstępie należy, że osoba wykonująca zawód adwokata zobowiązana jest przestrzegać określonych reguł postępowania, tak w życiu zawodowym jak i

prywatnym. Zgodnie z treścią przepisu art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 — Prawo o adwokaturze, będącego podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów — adwokaci i aplikanci adwokaccy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych, a adwokaci również za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia. Zgodnie z § 1 ust. 2 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) (Obwieszczenie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) naruszeniem godności zawodu adwokackiego jest takie postępowanie adwokata, które mogłoby go poniżyć w opinii publicznej lub poderwać zaufanie do zawodu. Obowiązkiem adwokata jest przestrzegać norm etycznych oraz strzec godności zawodu adwokackiego (§ 1 ust. 3 ww. Kodeksu Etyki Adwokackiej). Jak wynika wprost z § 4 Kodeksu Etyki Adwokackiej adwokat odpowiada dyscyplinarnie za uchybienie etyce adwokackiej lub naruszenie godności zawodu podczas działalności zawodowej, publicznej, a także w życiu prywatnym. Zawód adwokata jest zawodem zaufania publicznego, co implikuje także szczególny obowiązek przestrzegania określonych standardów postępowania oraz zasad etyki.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy podkreślić, jak zasadnie zostało to wykazane w uzasadnieniu orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, że mamy „do czynienia nie tylko ze skutkiem odnoszącym się do konkretnej umowy a z rażącym nadużyciem zaufania do zawodu adwokata”. Za prawidłowe, w ocenie Sądu Najwyższego, należy uznać wywody poczynione przez sąd odwoławczy w kontekście popełnionego przez obwinionego przewinienia. Realizują one zasadę wszechstronnego rozważenia wszelkich okoliczności danego stanu faktycznego. Jak zostało ustalone w toku postępowania dowodowego, pożyczkobiorca skorzystał z oferty, z którą zapoznał się czytając tablicę reklamową o treści: „pożyczki od ręki”, zaś zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że wskazywany w ogłoszeniu telefon, a następnie ustalony adres był tożsamy z adresem kancelarii adwokackiej, a pożyczkodawcą okazał się prowadzący kancelarię we wskazanym lokalu adwokat.

Jedynie na marginesie podkreślić należy, że zgodnie z § 4 ust. 6 Regulaminu wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub spółkach (Obwieszczenie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 29 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Regulaminu wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub spółkach) oznaczenie lokalu nie powinno stwarzać wrażenia, jakoby adwokat lub spółka, w której wykonuje on zawód, prowadzili działalność inną niż świadczenie pomocy prawnej ani jakoby ich działalność była w jakikolwiek sposób związana z działalnością podmiotu, który nie jest adwokatem lub spółką z udziałem adwokata. Zabrania się adwokatowi wyrażania zgody na firmowanie działalności zarobkowej innej niż wykonywanie zawodu adwokata, radcy prawnego lub prawnika zagranicznego prowadzącego działalność na podstawie ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej. Na marginesie należy podkreślić, że w przedmiotowym stanie faktycznym doszło także, w ocenie Sądu Najwyższego, do naruszenia przepisów w zakresie oznaczenia lokalu kancelarii, co potwierdza i uwidacznia jedynie wyjątkowo naganne postępowanie obwinionego adwokata, który nie tylko podważył zaufanie i wizerunek swojej osoby, lecz także godził w dobre imię adwokatury, a w konsekwencji także całego wymiaru sprawiedliwości.

Nie ulega wątpliwości, że zachowanie obwinionego nie wpisuje się w kanon zachowań właściwych dla osoby wykonującej zawód zaufania publicznego, od której wymaga się rzetelności i uczciwości w postępowaniu, tak związanym bezpośrednio ze świadczeniem pomocy prawnej jak i niemającym takiego charakteru. Nie znajdują uzasadnienia podnoszone przez skarżącego twierdzenia, że udzielane pożyczki miały charakter prywatny, niezwiązany z prowadzeniem kancelarii adwokackiej, ani w żaden sposób niezwiązany z wykonywaniem zawodu adwokata. Nie można pominąć, że udzielanie lichwiarskich pożyczek, nawet o charakterze prywatnym, jest zachowaniem wysoce nagannym, a w sposób szczególny powinno być napiętnowane jeśli dotyczy osoby wykonującej zawód adwokata. W przedmiotowym stanie faktycznym nie można jednak uznać udzielanych pożyczek jako czynności o charakterze prywatnym, niezwiązanym, jak podnosi to skarżący, z wykonywaniem wolnego zawodu. W ocenie Sądu Najwyższego, sposób powzięcia wiadomości o pożyczkach przez pożyczkobiorcę,

sposób ich udzielania, a nade wszystko zawieranie umów o charakterze lichwiarskim w lokalu kancelarii, aktualizuje odpowiedzialność dyscyplinarną obwinionego adwokata, którego zachowanie należy oceniać wysoce negatywnie.

W ocenie Sądu Najwyższego, w części znajduje uzasadnienie zarzut kasacyjny określony w punkcie 2 kasacji, w którym zarzucono rażącą obrazę przepisów postępowania, tj. art. 80 ustawy — Prawo o adwokaturze, poprzez uznanie, iż obwiniony nie spełnia kryteriów osoby o nieskazitelnym charakterze z uwagi na fakt jego aresztowania oraz wniesienie aktu oskarżenia za dopuszczenie się przestępstw o charakterze pospolitym, podczas gdy postępowanie to do tej pory nie zakończyło się prawomocnym skazaniem obwinionego, a co za tym idzie, na chwilę obecną przedwczesnym jest przypisanie mu winy za ich popełnienie. Istotnie zgodnie z podstawowymi zasadami postępowania karnego nie można, do czasu zakończenia tegoż postępowania mówić o winie oskarżonego. Podkreślić należy, że wszczęte wobec obwinionego postępowanie karne nie może mieć wpływu w przedmiotowym stanie faktycznym na wymiar kary.

Za nieuzasadniony należy uznać także zarzut obrazy przepisu art. 424 § 1 pkt 1 kpk. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, do uzasadnienia sporządzanego przez sąd odwoławczy stosuje się przepis art. 457 § 3 kpk, który stanowi, że w uzasadnieniu należy podać, czym kierował się sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne. W przypadku zaś gdy sąd drugiej instancji dokonuje zmiany orzeczenia pierwszoinstancyjnego do uzasadnienia w tej części należy zastosować ogólne wymagania w zakresie sporządzania motywów rozstrzygnięcia określone w art. 424 kpk (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 listopada 2009 roku, sygn. akt II K 107/09, LEX nr 598241, w którym stwierdzono, że: „w sytuacji, gdy sąd odwoławczy wydaje wyrok reformatoryjny, to powinien on w zakresie odpowiadającym tej części wyroku, która została zmieniona zastosować się do ogólnych wymogów uzasadniania wyroków wiążących sąd pierwszej instancji, a więc określonych w art. 424 k.p.k., a nie jedynie do reguł odnoszących do uzasadniania wyroku sądu odwoławczego wskazanych w art. 457 § 3 k.p.k”). Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że zmiana

orzeczenia dokonana przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury dotyczyła jedynie rozstrzygnięcia w zakresie kary. W analizowanej sprawie, sąd odwoławczy w uzasadnieniu prawidłowo wskazał okoliczności na których oparł się przy wymiarze kary, zaś z zaprezentowanego toku myślowego można wywnioskować, którym dowodom dał wiarę i które legły u podstaw rozstrzygnięcia. Podkreślenia wymaga, że sąd odwoławczy nie zmieniał dokonanych przez *sąd meriti* ustaleń faktycznych, ograniczając zmianę jedynie do rozstrzygnięcia w zakresie kary wymierzonej obwinionemu. Mając to na uwadze, w ocenie Sądu Najwyższego, nie ulega wątpliwości, że sąd odwoławczy sporządził uzasadnienie rozstrzygnięcia zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, co doprowadziło do konieczności uznania zarzutów kasacyjnych podnoszonych przez obrońcę w tym zakresie za niezasadne.

Zgodnie z tym przepisem uzasadnienie powinno zawierać zwięźle:

- 1) wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku. Zasadnie wskazał skarżący, że uzasadniając orzeczenie Wyższy Sąd Dyscyplinarny winien wskazać jakie fakty uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach. Oceniając uzasadnienie, podnieść należy, że Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury przy ustalaniu stanu faktycznego powołał się na dowody, zaś z toku myślowego zaprezentowanego w uzasadnieniu można wywnioskować, którym z nich dał wiarę i które legły u podstaw rozstrzygnięcia w danej sprawie. Sąd Najwyższy przychylił się do stanowiska wyrażonego w postanowieniu z dnia 21 września 2017 roku (sygn. akt IV KK 130/17, LEX nr 2382427), w którym podkreślono, że „jasno wyraził się ustawodawca w art. 455a k.p.k., iż nie można uchylić wyroku z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k. Ten przepis ma odpowiednie zastosowanie także w postępowaniu kasacyjnym”. W realiach przedmiotowej sprawy należy podkreślić, że analizowane naruszenie procesowe nie ma wpływu na treść rozstrzygnięcia. Z samej bowiem istoty uzasadnienia wynika, że jest sporządzane już po wydaniu wyroku, kiedy całokształt okoliczności został przez sąd rozważony i wszechstronnie oceniony. W związku z tym należy

jedynie zwrócić uwagę na uchybienie popełnione przez sąd odwoławczy, niemające jednak wpływu na treść rozstrzygnięcia.

W zakresie zarzutu dotyczącego rażącej niewspółmierności orzeczonej kary dyscyplinarnej, w pierwszej kolejności podnieść należy, że pojęcie rażącej niewspółmierności kary oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Należy dodać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1995 r., sygn. akt II KRN 198/94, LEX nr 20739; wyrok Sądu Najwyższego — Sądu Dyscyplinarnego z dnia 27 stycznia 2003 r., sygn. akt SNO 60/02, LEX nr 471983; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2007 roku, sygn. akt SNO 75/07, LEX nr 569073). Chodzi tu więc o różnicę zasadniczej natury, oczywistą, rzucającą się w oczy i niedającą się zaakceptować nieproporcjonalność kary orzeczonej w stosunku do kary sprawiedliwej, zasłużonej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2006 r., SNO 28/06, LEX nr 568924; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2003 r., SNO 56/03, LEX nr 471890; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2005 r., SNO 6/05, LEX nr 569033; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., SDI 5/12, LEX nr 1228672; zob. szerzej: W. Koziulewicz, *Problematyka sądowego wymiaru kary w postępowaniu kasacyjnym oraz apelacyjnym przed Sądem Najwyższym*, [w:] J. Majewski (red.), *Dyrektywy sądowego wymiaru kary*, Warszawa 2014, s. 91). Rażąca niewspółmierność wymierzonej kary zachodzi zatem wówczas, gdy *prima facie* odbiega ona od kary, jaką należałoby wymierzyć, mając na względzie całokształt okoliczności podmiotowo-przedmiotowych danej sprawy.

Przenosząc to na grunt niniejszego stanu faktycznego, nie można uznać orzeczonej wobec obwinionego kary za spełniającej kryteria nadmiernej surowości, jak wskazał na to w swoim uzasadnieniu skarżący. Niezasadnie, w ocenie Sądu Najwyższego, obrońca powołuje się na możliwość zastosowania kary wydalenia

z zawodu ograniczając się tylko do sytuacji, w których sprawca dopuszcza się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wypełniającego znamiona umyślnego przestępstwa. Ustawodawca nie wskazał w ustawie z dnia 26 maja 1982 — Prawo o adwokaturze, jaka kara ma zostać orzeczona za dane przewinienie dyscyplinarne. Jest to spowodowane tym, że katalog przewinień dyscyplinarnych ma charakter otwarty. Wybór rodzaju wymierzonej w danym przypadku kary spoczywa zatem na sądzie dyscyplinarnym, który podejmuje decyzję przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności podmiotowo-przedmiotowych, dyrektyw wymiaru kary, czuwając by wymierzona kara była dolegliwością adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu. Kara adekwatna to zatem kara sprawiedliwa, realizująca cele kary, tak w szczególności w znaczeniu ogólnoprewencyjnym jak i indywidualnym.

W przedmiotowym stanie faktycznym mamy do czynienia z wyjątkowo nagannym postępowaniem osoby wykonującej zawód zaufania publicznego, wykorzystującej autorytet i zaufanie adwokatury do prowadzenia działalności nielicującej z godnością zawodu. Jest to niewątpliwie także kara, która w należyty sposób wypełni cele prewencji generalnej i indywidualnej. Należy także podkreślić, że kara dyscyplinarna powinna stanowić dolegliwość przede wszystkim dla obwinionego, a ponadto realizować założenia prewencji generalnej, w szczególności w zakresie zawodów zaufania publicznego, gdzie szczególną rolę odgrywa zaufanie społeczeństwa. Czyn popełniony przez obwinionego cechuje wyjątkowo wysoka społeczna szkodliwość i powoduje bezsprzecznie, negatywną ocenę jego zachowania. W ocenie Sądu Najwyższego, zachowania których dopuścił się obwiniony, jako uderzające w fundamentalne wartości i normy zachowania, a także podważające zaufanie do adwokatury i w konsekwencji całego wymiaru sprawiedliwości, winny być podstawą do wymierzenia kary najsurowszej, to jest kary wydalenia z adwokatury, jako kary sprawiedliwej i adekwatnej w świetle całokształtu okoliczności danej sprawy.

Mając na uwadze podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.